

LV

LV

LV



EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 2.7.2008
COM(2008) 373 galīgā redakcija

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI UN EIROPAS PARLAMENTAM

Ziņojums par Hāgas programmas īstenošanu 2007. gadā

{SEC(2008) 2048}

{SEC(2008) 2049}

(iesniegusi Komisija)

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI UN EIROPAS PARLAMENTAM

Ziņojums par Hāgas programmas īstenošanu 2007. gadā

1. Ar šo paziņojumu tiek pildīts Eiropadomes aicinājums Komisijai iesniegt gada ziņojumu par Hāgas programmas un tās rīcības plāna īstenošanu¹. Metode ir tāda kā pirmajā gada ziņojumā (2005. gadā) izmantotā².
2. Šā pasākuma nolūks ir **uzraudzīt** Hāgas programmā paredzēto **pasākumu pieņemšanu iestāžu līmenī** (I daļa un 1. pielikums) un to īstenošanu **valstu līmenī** (II daļa un 2. pielikums). Tas ietver rīcības plānu cīņai pret narkotikām, stratēģiju, kas aptver brīvības, drošības un tiesiskuma telpas ārējo dimensiju, un rīcības plānu terorisma apkarošanai, kuri saskaņā ar noteikto laika grafiku papildina Hāgas rīcības plānu.
3. Tādēļ tiek aplūkoti visi pasākumi, kādi bija ierosināti 2007. gadam, kā arī tie, kas vēl nav īstenoti kopš 2005. gada. Paziņojumā attiecīgos gadījumos minētas arī dažas papildu darbības, kuras, kaut arī netika paredzētas rīcības plānā, tomēr ir papildinājušas darbu, kāds veikts attiecīgajās Hāgas programmas politikas jomās.

1. HĀGAS PROGRAMMĀ PAREDZĒTO 2007. GADA PASĀKUMU PIENĒMŠANAS UZRAUDZĪBA

4. **Kopējais novērtējums ir diezgan neapmierinošs³**. Nācās vai nu atteikties no ievērojama skaita rīcības plānā paredzēto darbību (jo īpaši skat. pasākumus 1.3.3. un 1.4.2. punktā) vai arī tās atlikt vai nu tāpēc, ka notikumi tās apsteiguši, vai tāpēc, ka prioritātes tika novirzītas uz citām jomām. Turklāt nācās pārplānot dažu darbību termiņus, ņemot vērā iespējamo attīstību institucionālā kontekstā.
5. 2007. gada ziņojumā atspoguļots **zemāks sasniegumu īpatsvars (sasniegti 38 % pasākumu)** salīdzinājumā ar 2006. gadu (sasniegti 53 %), ievērojami pieaugot to darbību skaitam, kuras nācās atlikt – 41 % salīdzinājumā ar 27 % 2006. gadā.
6. **1. tabulā** sniegts pārskats par katru no 2007. gadā paredzētajiem iestāžu pasākumiem (vai darbībām, kas nav sasniegtas iepriekšējos gados) vai pašlaik notiekošajām darbībām⁴, kas iekļautas Hāgas rīcības plānā.

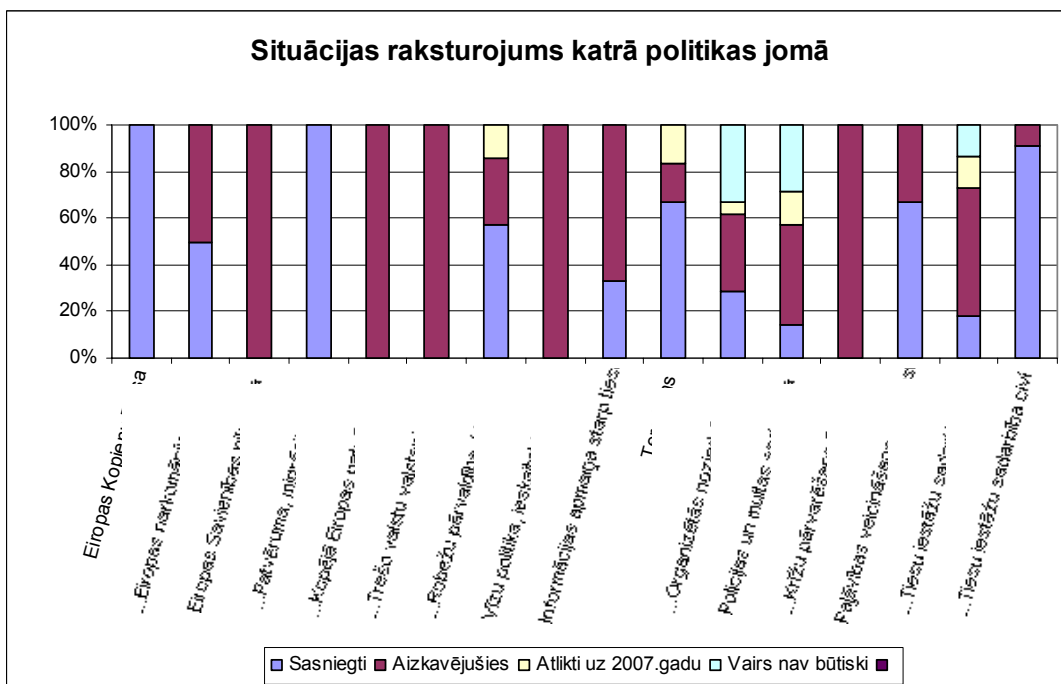
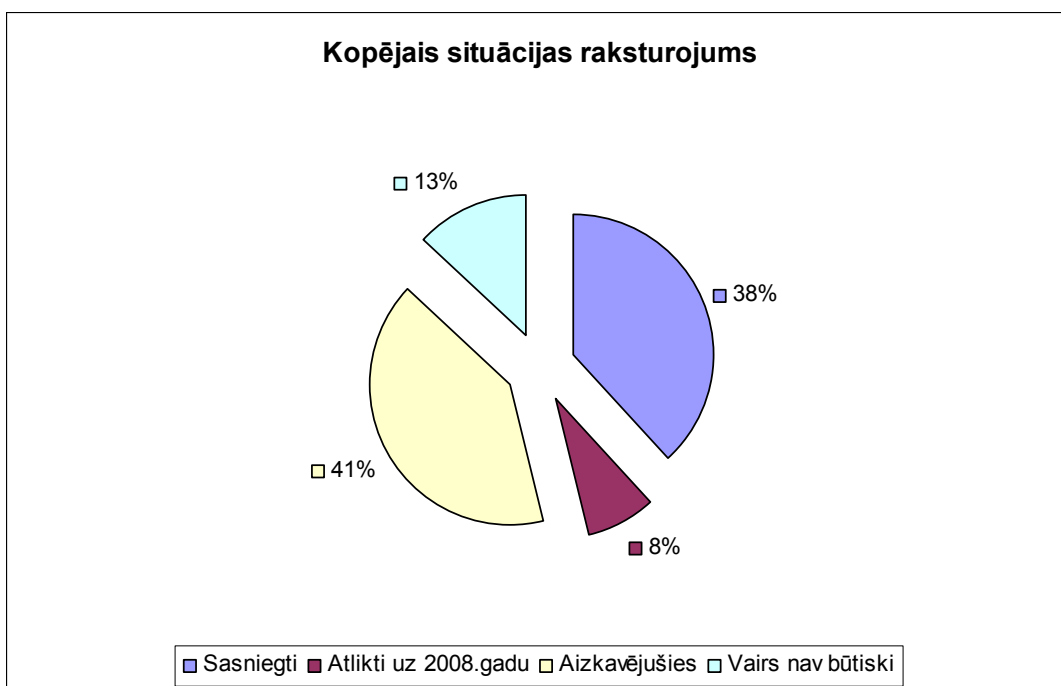
¹ Hāgas programma brīvības, drošības un tiesiskuma stiprināšanai Eiropas Savienībā (OV C 53, 3.3.2005., 1. lpp.) un Padomes un Komisijas rīcības plāns par to, kā īstenot Hāgas programmu brīvības, drošības un tiesiskuma stiprināšanai Eiropas Savienībā (OV C 198, 12.8.2005., 1. lpp.)

² COM(2006)333 galīgā redakcija.

³ Novērtējums par sasniegumu līmeni attiecas uz Komisijas priekšlikumu un iniciatīvu iesniegšanu un uz to pieņemšanu Padomē un Eiropas Parlamentā.

⁴ Līdzīgi kā iepriekšējos ziņojumos pašlaik notiekošās darbības nav iekļautas diagrammās. Tomēr sīkāku informāciju par šīm darbībām var atrast pielikumos un paziņojuma pamattekstā.

7. **Apmierinošs sasniegumu līmenis** panākts galvenokārt šādās jomās: migrācijas un robežu politika, terorisms, paļāvības veicināšana un savstarpēja uzticēšanās un tiesu iestāžu sadarbība civillietās.
8. **Neapmierinošs sasniegumu līmenis** bija skaidri vērojams šādās jomās: vīzu politika, informācijas apmaiņa starp tiesību aizsardzības un tiesu iestādēm, organizētās noziedzības novēršana un cīņa pret organizēto noziedzību, krīžu pārvarēšana Eiropas Savienībā, policijas un muitas sadarbība un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās.



1.1. Vispārējās nostādnes

1.1.1. Eiropas Kopienu Tiesa

9. Eiropas Kopienu Tiesa 2008. gada 1. martā pieņēma jaunu procedūru, lai varētu **ātrāk izskatīt** ļoti steidzamus jautājumus, kas iesniegti prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai. Šis jauninājums, kura nepieciešamība kļuva skaidri saskatāma Hāgas programmas apspriedēs, saīsinās laiku, kāds tiek patērēts, lai interpretētu EK līguma trešās daļas IV sadaļu un Līguma par ES IV sadaļu.

1.1.2. Eiropas narkomānijas apkarošanas stratēģija

10. **Darbības**, kas ES Narkomānijas apkarošanas 2005.-2008. gada rīcības plānā bija paredzētas 2007. gadam, ir **daļēji sasniegtas**.

11. Paziņojums par 2007. gada progresa pārskatu par ES Narkomānijas apkarošanas rīcības plāna (2005. - 2008. gadam) īstenošanu tika pieņemts 10. decembrī. Galīgais novērtējums un priekšlikums jaunam rīcības plānam tiks iesniegts 2008. gadā.

12. Ziņojuma par to, kā tiek īstenots un darbojas Pamatlēmums par narkotiku kontrabandu, publicēšana, kas bija paredzēta 2007. gadā, ir aizkavējusies. Komisija to iesniegs 2009. gada maijā, jo tika nolemts, ka pienācīgas novērtēšanas labad jāievēro pamatlēmuma 9. panta 2. punktā noteiktais laika grafiks.

1.2. Brīvības stiprināšana

1.2.1. Eiropas Savienības pilsonība

13. Šajā jomā ir gūti **zināmi panākumi**. Komisija 2007. gada 5. decembrī iesniedza Paziņojumu par efektīvu konsulāro aizsardzību trešās valstīs⁵, kas izriet no 2006. gada Zaļās grāmatas. Taču nevarēja nākt klajā ar Eiropas pilsoņu iniciatīvu, kas bija paredzēta 2007. gadam, jo pašreizējie līgumi nerada juridisko pamatu, lai izveidotu noteikumus un nosacījumus, kas nepieciešami šādai iniciatīvai.

1.2.2. Patvēruma, migrācijas un robežu politika - migrācijas procesu kopīga analīze visos to aspektos

14. Attīstība šajā jomā bijusi **apmierinoša**. Komisija 2007. gada 10. augustā nāca klajā ar priekšlikumu, ar kuru izveido Eiropas migrācijas tīklu (EMT), bet pēc tam Tieslietu un iekšlietu padome 2007. gada 6. decembrī piekrita kopīgai pieejai lēmuma projektam, ar kuru izveido EMT. Oficiālai pieņemšanai Padomē jānotiek 2008. gada pirmajā pusgadā.

1.2.3. Kopējā Eiropas patvēruma sistēma

15. Ir vērojams zināms progress Kopējās Eiropas patvēruma sistēmas (CEAS) turpmākā izstrādē, tomēr kopumā **rezultāti** šajā jomā **nav viennozīmīgi**.

⁵ Efektīva konsulārā aizsardzība trešās valstīs – Eiropas Savienības ieguldījums. Rīcības plāns 2007.-2009. gadam, COM(2007)767 galīgā redakcija.

16. Kopējās Eiropas patvēruma sistēmas pirmā posma juridisko instrumentu (tostarp migrācijas jomā) transponēšanas un īstenošanas novērtējums tika veikts 2007. gadā. Konkrēti 2007. gadā tika publicēti ziņojumi, kuros novērtēta Dublinas sistēma un direktīva par uzņemšanas apstākļiem. Galīgie rezultāti tiks novērtēti un darīti pieejami 2008. gadā politikas plāna ietvaros (skat. 17. punktu).
17. 2007. gadā tika publicēta Zaļā grāmata par kopējās Eiropas patvēruma sistēmas otro posmu, un plašās apspriešanas rezultāti tiek iestrādāti Patvēruma politikas plānā, ar kuru paredzēts nākt klajā 2008. gadā. Turklāt tika iesniegts grozījums Pastāvīgo iedzīvotāju direktīvā⁶, lai paplašinātu tās piemērošanas jomu, ietverot arī starptautiskās aizsardzības saņēmējus.
18. Ir aizkavējušies pētījumi par patvēruma pieteikumu kopīgu apstrādi, kas sākotnēji bija paredzēti 2006. gadā.

1.2.4. *Legālā migrācija*

19. Līdztekus pirmā posma direktīvu par legālo migrāciju transponēšanas un īstenošanas novērtēšanai un uzraudzībai (skat. 16. punktu) **2007. gadā tika īstenotas vairākas iniciatīvas**, kas nav iekļautas rīcības plānā, **konkrēti** 23. oktobrī tika iesniegts Paziņojums par cirkulāro migrāciju un mobilitātes partnerībām starp Eiropas Savienību un trešām valstīm⁷ un divi būtiski tiesību aktu priekšlikumi⁸. Jau notikusi neformāla sazināšanās ar Moldovu un Kaboverdi, lai, iespējams, izveidotu Mobilitātes partnerību ar katru no šīm valstīm.

1.2.5. *Trešo valstu valstspiederīgo integrācija*

20. 2007. gada septembrī Komisija pieņēma **Trešo gada ziņojumu par migrāciju un integrāciju. Integrācijas tīmekļa vietnes** izstrāde, kas sākotnēji bija paredzēta 2006. gadā, ir aizkavējusies un tiks sākota 2008. gada ceturtajā ceturksnī.

1.2.6. *Cīņa pret nelegālo imigrāciju*

21. Progress šajā jomā bijis **pastāvīgs un atbilstošs** nostādnei, ka Eiropas migrācijas politikas ticamība tiks neglābjami sagrauta, ja netiks īstenoti efektīvi pasākumi nelegālās imigrācijas apkarošanai. Šajā sakarā būtiskākā iniciatīva ir bijis priekšlikums direktīvai, ar ko nosaka sankcijas darba devējiem, kas nodarbina trešo valstu valstspiederīgos, kuri dalībvalstīs uzturas nelegāli⁹. Kaut arī pasākumi, lai cīnītos pret nelikumīgu nodarbinātību, netika iekļauti 2007. gada rīcības plānā, Komisija nolēma iesniegt šo priekšlikumu, jo tā uzskata nelegālo nodarbinātību par nelegālās imigrācijas būtiskāko dzinējspēku. Priekšlikuma mērķis ir panākt, ka visas dalībvalstis ievieš līdzīgus preventīvus pasākumus un sodus un tos efektīvi piemēro.

⁶ COM(2007)298 galīgā redakcija.

⁷ COM(2007)248 galīgā redakcija.

⁸ Priekšlikums Padomes direktīvai par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanu un uzturēšanos augsti kvalificētas nodarbinātības nolūkos (COM(2007)637 galīgā redakcija) un priekšlikums Padomes direktīvai par apvienotu pieteikšanās procedūru, lai trešo valstu valstspiederīgajiem izsniegtu apvienotu uzturēšanās un darba atļauju dalībvalsts teritorijā, kā arī par vienotu tiesību kopumu trešo valstu darba ņēmējiem, kuri likumīgi uzturas dalībvalstī (COM(2007)638 galīgā redakcija, Briselē, 23.10.2007.).

⁹ COM(2007)249 galīgā redakcija.

Tas patiešām ir būtiski, lai visas ES dalībvalstis veiktu visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka visā ES tiek ievērots tiesiskums un likumība.

22. 2007. gada laikā tika sākti vēl citi pasākumi, proti, turpināts darbs pie iespējas sadarbības koordinatoru tīklu izveidē **vairāk iesaistīt FRONTEX**, kā arī publicēts otrais gada ziņojums par kopīgo politiku nelegālās migrācijas jautājumos.
23. Līdz 2007. gada beigām tika pabeigtas sarunas un noslēgti **seši atpakaļuzņemšanas nolīgumi** ar Ukrainu, Moldovu, Serbiju, Bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku, Bosniju un Hercegovinu un Melnkalni. Visi šie nolīgumi stājās spēkā 2008. gada 1. janvārī.

1.2.7. Robežu pārvaldība, biometrija, informācijas sistēmas un vīzu politika

24. Šajā jomā tika panākts **labs progress**.
25. 2007. gada septembrī tika veikti **Šengenas informācijas sistēmas novērtējumi**, pilnībā ievērojot attiecīgās Šengenas novērtēšanas procedūras. 2007. gada 6. decembrī tika pieņemts Padomes lēmums par **kontroles atcelšanu pie sauszemes un jūras robežām ar jaunajām dalībvalstīm un starp tām. Gaisa robežu atcelšana tika pabeigta** 2008. gada 31. martā. 2007. gada decembrī deviņas dalībvalstis (CZ, EE, HU, LT, LV, MT, PL, SI, SK) pievienojās Šengenas zonai.
26. 2007. gada 11. jūlijā Eiropas Parlaments un Padome pieņēma Komisijas priekšlikumu, lai izveidotu mehānismu **ātrās reaģēšanas robežapsardzes vienību** izveidei. Turklāt 2008. gada 13. februārī tika iesniegts novērtējuma ziņojums par **Ārējo robežu aģentūru**, kas ietilpst Komisijas robežu paketē, kurā vēl ietilpst divi paziņojumi, viens – par iespējamiem jauniem instrumentiem robežu pārvaldības attīstībai un otrs – par Eiropas robežu uzraudzības sistēmu.
27. Padomes Regula, ar kuru izdara grozījumus Regulā (EK) 1030/2002, ar ko nosaka **vienotu uzturēšanās atļauju formu trešo valstu pilsoņiem**, tika oficiāli pieņemta 2008. gada 17. aprīlī.

1.2.8. Vīzu politika, ieskaitot Vīzu informācijas sistēmas (VIS) izveidi

28. Rezultāti šajā jomā **nav viennozīmīgi**.
29. Nolīgums par atvieglotu vīzu izsniegšanu ar Krieviju stājās spēkā 2007. gada 1. jūnijā. Turklāt 2007. gadā notika sarunas un tika parakstīti nolīgumi par atvieglotu vīzu izsniegšanu ar Krieviju, Bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku, Serbiju, Melnkalni, Bosniju un Hercegovinu, Albāniju un Moldovu, un tie stājās spēkā 2008. gada 1. janvārī.
30. Komisija turpināja darbu pie tā, lai panāktu, ka visu dalībvalstu pilsoņi var ceļot bez īstermiņa vīzām uz visām trešām valstīm, kuru pilsoņi var bez vīzas ceļot uz ES. Neraugoties uz panākto progresu attiecībā uz dažām trešām valstīm (Austrālija, Kanāda), joprojām ir vēl citas trešās valstis, attiecībās ar kurām vēl nav panāktas abpusējas bezvīzu ceļošanas iespējas visu dalībvalstu pilsoņiem.

31. Pēc tam, kad 2007. gada jūnijā tika panākta **politiska vienošanās** par *VIS* tiesību aktu paketi, tika izveidots laika grafiks, saskaņā ar kuru plānots, ka centrālā *VIS* "būs pieejama darbībai" 2009. gada maija beigās.
32. Hāgas programmā paredzēta **kopīgu vīzu biroju** izveide ilgtermiņā, ņemot vērā sarunas par Eiropas Ārējās darbības dienesta izveidi. Pirmkārt Komisija tika aicināta iesniegt priekšlikumu par kopīgu vīzu pieteikumu iesniegšanas centru izveidi. Komisija 2006. gadā iesniedza grozījumu Kopīgajai konsulārajai instrukcijai, kurā paredzēja šādu iespēju, un tas pašlaik tiek apspriests Padomē un Eiropas Parlamentā. Vienlaikus Komisija ir aktīvi piedalījusies pirmo divu šādu centru izveidē, kas izvietoti dalībvalstu konsulātos Moldovā un Melnkalnē.

1.3. Drošības stiprināšana

1.3.1. *Informācijas apmaiņa starp tiesību aizsardzības un tiesu iestādēm, vienlaikus panākot pareizo līdzsvaru starp privātumu un drošību*

33. Brīvības, drošības un tiesiskuma stiprināšanai nepieciešama inovatīva pieeja informācijas pārrobežu apmaiņai tiesību aizsardzības jomā. Šajā jomā sasniegts **zināms progress**.
34. 2007. gada jūnijā tika panākta politiska vienošanās par Vācijas iniciatīvu lēmumam transponēt Eiropas Savienības institucionālajā mehānismā ar Šengenu nesaistīto **Prīmes līguma** Trešā pīlāra lielāko daļu, ieskaitot pirkstu nospiedumus, DNS un transportlīdzekļa reģistrācijas datus. Kad teksts būs pieņemts, to varēs uzskatīt par pieejamības principa daļēju īstenošanu. 2007. gada oktobrī tika iesniegti arī turpmāki īstenošanas tiesību akti (skat. 1. pielikumu).
35. Pēc intensīvas apspriešanās ar dalībvalstīm, valsts un starptautiskām apvienībām, Komisija 2007. gada 6. novembrī visaptverošas pretterorisma paketes ietvaros pieņēma priekšlikumu attiecībā uz kopīgu ES pieeju pasažieru datu izmantošanai, lai cīnītos pret terorismu un organizēto noziedzību (**ES PDR**) (skat. 41. punktu).
36. Turklāt notiek sasaistes izstrāde starp *SIS II* un Eiropola informācijas sistēmu, kas tika sākta 2006. gadā. Jāpiezīmē, ka **Eiropols jau tagad ir pieslēgts *SISone4all***.

1.3.2. *Terorisms*

37. Šajā jomā paveikts **ievērojams darbs**. Jānorāda, ka ES Terorisma apkarošanas rīcības plāna īstenošana turpinājusies visās četrās jomās (novēršana, aizsardzība, kriminālvajāšana un reaģēšana).
38. Pamatojoties uz informāciju, kas tika savākta 2008. gada janvārī pabeigtajā pētījuma ziņojumā par dalībvalstu pārrobežu krīzes tīklu, Komisija nolēma neturpināt **Eiropas Tiesību aizsardzības tīkla** izveidi.
39. Visu 2007. gadu Padome apsprieda Padomes Ģenerālsekretariāta iesniegto ziņojumu par **salīdzinošās novērtēšanas mehānismu**. Ņemot vērā valstu pretterorisma pasākumu salīdzinošās novērtēšanas rezultātā izteiktos ieteikumus, tika noteiktas dažādas darbības, lai stiprinātu valstu spējas cīņā pret terorismu.

40. Komisija turpina darbu pie ķīmisko, bioloģisko un kodolieroču ražošanas un izplatīšanas kavēšanas. Komisija gatavoja 2009. gada jūnijā iesniegt **visaptverošu politikas paketi par CBRN**, kurā tiktu ietvertas visu attiecīgo Komisijas dienestu speciālās zināšanas. Tajā būs iekļauts paziņojums par CBRN, rīcības plāns par gatavību bioloģiskam uzbrukumam, rīcības plāns par radioloģiskiem un kodoldraudiem, Komisijas dienestu darba dokuments, kurā aptverti drošības un veselības aizsardzības jautājumi, kā arī Zaļā grāmata par ķīmisko draudu mazināšanu.
41. Visbeidzot jāpiemin, ka, lai papildinātu Hāgas rīcības plānā iekļautās iniciatīvas, tika ierosinātas vēl **papildu iniciatīvas**, proti, 2007. gada 6. novembrī tika pieņemta visaptveroša pretterorisma pakete, kas ietver priekšlikumu par **ES PDR** (skat. iepriekš 35. punktu), rīcības plānu par sprāgstvielām un priekšlikumu, ar kuru pārskata pamatlēmumu par terorisma apkarošanu (pamatojoties uz pamatlēmuma novērtēšanas ziņojumu). Pēdējā minētā iniciatīva, attiecībā uz kuru Padome jau 2008. gada aprīlī vienojās par kopīgu nostāju, ir paredzēta, lai saskaņotu valstu noteikumus par publisku aicinājumu veikt teroristiskus nodarījumus, teroristu vervēšanu un apmācību tā, lai šādi rīcības veidi būtu sodāmi visā ES arī tad, ja tie veikti ar interneta starpniecību, un nodrošinātu, ka pašreizējos noteikumus par sodiem, juridisku personu atbildību, jurisdikciju un kriminālvajāšanu, ko piemēro teroristiskiem nodarījumiem, attiecina arī uz šādiem rīcības veidiem.

1.3.3. Organizētās noziedzības novēršana un cīņa pret organizēto noziedzību

42. **Šajā jomā īstenotas vairākas darbības** – Eiropola gada ziņojuma par organizētās noziedzības draudu (OCTA) analīzi pieņemšana (2007. gada jūnijā), Finanšu izmeklēšanas vadības grupas izveide, pārskats par tiesību aktu īstenošanu cilvēku tirdzniecības jomā, ziņojums par īstenošanu attiecībā uz pamatlēmumu par noziedzīgi iegūtu līdzekļu, nozieguma rīku un īpašuma konfiskāciju, kā arī ziņojums par darba programmu attiecībā uz muitas sadarbību.
43. Tomēr kopumā progress šajā jomā bijis **lielā mērā neapmierinošs**. Galvenais iemesls progressa trūkumam ir tas, ka pēc Komisijas veiktās izskatīšanas, tika atzīts, ka vairākas darbības (piemēram, darba dokumenta izdošana par tiesību aizsardzību, kas balstīta uz kriminālajiem izlūkdatiem, ieteikumu izstrāde par standarta metodoloģiju attiecībā uz neaizsargātību, nodrošinoties pret noziegumu iespējamību, ieteikums un/vai priekšlikums par juridisko personu pārskatāmības uzlabošanu, lai mazinātu organizētās noziedzības iefiltrēšanās iespēju) vairs nav lietderīgas vai ka šos pasākumus labāk izvērst dalībvalstu līmenī.
44. Daži citi pasākumi ir **aizkavējušies**. Starp tiem jāmin visaptveroša Eiropas noziedzības ziņojuma sniegšana, kopīgu standartu izveide attiecībā uz finansiālās izmeklēšanas paņēmieniem (paredzēta 2009. gadā) un pamatlēmuma pieņemšana par dalību noziedzīgās organizācijās, par kuru politiskā līmenī vienojās TI padomes sanāsmē 2006. gada jūnijā, bet kas vēl nav oficiāli pieņemts, jo viena dalībvalsts ir iesniegusi parlamentāru atrunu.

1.3.4. Policijas un muitas sadarbība

45. Šajā jomā gūtie **panākumi nav pietiekami**. Rūpīgi apsvērusi, Komisija secināja, ka dažas darbības **vairs nav lietderīgas** (paziņojums par cīņu pret ierobežotas

izplatīšanas vai aizliegtu preču pārrobežu kontrabandu) vai tās apsteigušas citas darbības (piemēram, priekšlikums direktīvai par transporta ekspluatācijas drošības uzlabošanu un lielāku drošību, radot policijas un tiesu iestāžu sadarbības telpu Eiropas transporta tīklu ietvaros, kuru apsteigusi 58. punktā minētā iniciatīva). Citi pasākumi ir **aizkavējušies**.

46. Padome 2007. gadā nāca klajā ar ziņojumu par darba programmas īstenošanu un novērtēšanu muitas sadarbības jomā laika posmā no 2004. līdz 2006. gadam.
47. Joprojām norisinās Komisijas vadītas diskusijas par kopīgas metodoloģijas izveidi un īstermiņa kopīgu muitas un policijas operāciju un/vai vairākdisciplīnu vienoto grupu izveidi.
48. 2007. gada jūnijā Padomes līmenī tika panākta politiska vienošanās par Vācijas priekšlikumu par **Eiropas korupcijas apkarošanas iestāžu tīklu**. Šā tīkla izveide ir atlikta, jo pieņemšana Padomē ir paredzēta 2008. gadā pēc tam, kad atzinumu būs sniedzis Eiropas Parlaments.
49. Tālāk uz priekšu virzās darbs pie Padomes 2004. gada secinājumu īstenošanas, kas attiecas uz cīņu pret organizēto noziedzību **Rietumbalkānos**. Slovēnijas prezidentūras laikā tiek pabeigta jaunās **SECI** (Dienvidaustrumeiropas sadarbības iniciatīvas) konvencijas izstrāde, kas ļaus **SECI** ciešāk sadarboties ar Eiropu.

1.3.5. Krīžu pārvarēšana Eiropas Savienībā

50. Komisija vēlas koordinēt dalībvalstu darbības un nodrošināt, ka tiek īstenotas efektīvas brīdināšanas un informācijas sistēmas, lai aizsargātu svarīgāko infrastruktūras objektu galvenos elementus. Komisijas tiesību akta priekšlikums, ar kuru izveido **svarīgāko infrastruktūras objektu brīdinājuma informācijas tīklu (CIWIN)**, kas sākotnēji bija paredzēts 2005. gadā, ir **aizkavējies**, un to varētu iesniegt līdz 2008. gada beigām. Prototipa sistēma tika izveidota 2008. gada janvārī un iesniegta dalībvalstīm.

1.3.6. Vispārējā noziedzības novēršana

51. **Darbs šajā jomā norisinās pastāvīgi**. Pēdējo divu gadu laikā notikušas vairākas ekspertu grupu sanāksmes attiecībā uz Eiropas instrumentu izveidi informācijas par noziedzību un viktimizāciju vākšanai, analizēšanai un salīdzināšanai, tostarp aptverot attiecīgās tendences dalībvalstīs. Grupas pēta dažādu instrumentu izmantošanas lietderīgumu šajā sakarībā. Īpaši pasākumi ir veikti, lai novērstu vardarbību sporta pasākumos (huligānismu) – Komisija 28. un 29. novembrī rīkoja augsta līmeņa konferenci par šo jautājumu un aktīvi piedalījās dažādās ekspertu grupās par drošību un drošumu sporta pasākumos.

1.4. Tiesiskuma stiprināšana

1.4.1. Paļāvības veicināšana un savstarpēja uzticēšanās

52. Šajā jomā gūtais progress ir **apmierinošs**. Tiesu iestāžu sadarbību gan civillietās, gan krimināllietās varētu tālāk stiprināt, vairojot savstarpējo uzticību un pakāpeniski attīstot Eiropas tiesu kultūru, kas pamatojas uz dalībvalstu tiesību sistēmu daudzveidību un vienotību, pamatojoties uz Eiropas tiesībām.

53. **Eiropas Tiesiskās apmācības tīkls (EJTN)** tika oficiāli izveidots 2006. gadā atbilstīgi Beļģijas tiesībām. Eiropas mācību institūts (ETI) un EJTN regulāri rīko dažādus ES darbseminārus, lai veicinātu juridisko profesiju pārstāvju sadarbību nolūkā noteikt labāko praksi.
54. 2008. gada 4. februārī Komisija pieņēma paziņojumu **par foruma izveidošanu ES politikas un prakses apspriešanai tiesiskuma jomā**. Šajā forumā pulcēsies juridisko profesiju, akadēmisko aprindu un tieslietu administrācijas pārstāvji, lai izklāstītu Komisijai savu viedokli un dotu ieguldījumu novērtēšanas mehānismā.

1.4.2. Tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās

55. Sasniegumu līmenis šajā politikas jomā bijis **diezgan zems**.
56. Vairākām darbībām (piemēram, priekšlikumam par autovadīšanas tiesību atņemšanu, priekšlikumam, ar kuru pabeidz izstrādāt Eiropas pierādījumu iegūšanas rīkojumu un Zaļajai grāmatai par pierādījumu apstrādi) ir jāmaina laika grafiks, lai ņemtu vērā iespējamo institucionālo attīstību šajās jomās.
57. Citos gadījumos darbības ir apsteiguši citi pasākumi, kas atzīti par piemērotākiem (piemēram, Zaļā grāmata un priekšlikums par spriedumiem *in absentia*, pēc tam, kad Slovēnijas prezidentūra nāca klajā ar likumdošanas iniciatīvu). Citos gadījumos tika atzīts, ka nav vēlams turpināt likumdošanu ES līmenī, ņemot vērā to, ka nav pietiekamu pierādījumu par ES pievienoto vērtību (piemēram, saskaņā ar ietekmes novērtējuma rezultātiem, kas tika veikts priekšlikumam par liecinieku un personu, kas sadarbojas ar tiesu iestādēm, aizsardzību).
58. Komisija 2008. gada 19. martā pieņēma priekšlikumu direktīvai, kuras mērķis ir veicināt **satiksmes noteikumu pārkāpumu pārrobežu izmeklēšanu, izmantojot tehniskus pasākumus**, kas ļaus identificēt un līdz ar to sodīt ES autovadītājus par pārkāpumiem, kas izdarīti kādā no dalībvalstīm, kas nav dalībvalsts, kurā transportlīdzeklis ir reģistrēts.
59. Komisija 2007. gada 11. jūlijā pieņēma otro novērtējuma ziņojumu par **Pamatlēmuma par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām** starp dalībvalstīm transponēšanas situāciju.
60. Ziņojumu par to, kā tiek īstenots 2003. gada Pamatlēmums par īpašuma vai pierādījumu iesaldēšanas kārtību Eiropas Savienībā, nācās atlikt uz 2008. gadu, jo vairākas dalībvalstis nebija iesniegušas informāciju.
61. Komisijas priekšlikums EK vārdā noslēgt un parakstīt **Eiropas Padomes Konvenciju pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un teroristu finansēšanu** (Varšavas konvenciju) Padomē nevirzās uz priekšu, jo dalībvalstu starpā pastāv domstarpības, un tādēļ tās pieņemšana ir aizkavējusies.
62. Aizkavēšanos sakarā ar Komisijas priekšlikumu noslēgt ANO Protokolu par šaujamieroču, to detaļu, sastāvdaļu un municijas nelegālas izgatavošanas un aprites apkarošanu izraisījusi nepieciešamība nogaidīt, kamēr dalībvalstis īsteno attiecīgos tiesību aktus, konkrēti Direktīvu 91/477/EK un regulas projektu par eksporta/importa atļauju sistēmu. Tādējādi ANO Šaujamieroču protokolu varēs ratificēt pēc tam, kad

valstu tiesību aktos būs pārņemti direktīvas noteikumi (līdz 2010. gadam) un būs pieņemta un stājusies spēkā regula (principā ne agrāk kā 2009. gada beigās).

1.4.3. Tiesu iestāžu sadarbība civillietās

63. Šajā jomā gūti **būtiski panākumi**.
64. Eiropas Parlaments un Padome 2007. gada 11. jūlijā pieņēma Regulu par tiesībām, kas piemērojamas ārpuslīgumiskām saistībām (*Rome II*).
65. Tāpat 2007. gada 7. februārī Komisija pieņēma Zaļo grāmatu par *acquis* pārskatīšanu attiecībā uz kopīgām nostādnēm Eiropas patērētāju līgumtiesību jomā. Otrās Zaļās grāmatas pieņemšana par spriedumu efektīvu izpildi Eiropas Savienībā attiecībā uz parādnieku īpašumu pārrēķināšanu notika 2008. gada 6. martā.
66. Līdz 2008. gada jūnijam oficiāli jāpieņem **direktīva par konkrētiem mediācijas aspektiem civillietās un komerclietās** pēc tam, kad otrajā lasījumā tiks panākta vienošanās ar pārējiem likumdevējiem (Eiropas Parlaments 2008. gada 23. aprīlī apstiprināja Padomes kopējo nostāju).
67. Hāgas Konferences par starptautiskajām privāttiesībām XXI (diplomātiskajā) plenārsesijā 2007. gada novembrī tika panākta galīgā vienošanās par sarunām par Konvenciju par uzturēšanas saistībām. 2007. gada 30. oktobrī tika parakstīta jaunā **Lugāno Konvencija** par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās, ko noslēdza Kopiena un Norvēģija, Īslande un Šveice. Komisija jau ir ierosinājusi tās ratificēšanu Kopienā.

2. TIESĪBU AKTU TRANSPONĒŠANAS DALĪBVALSTĪS UZRAUDZĪBA

2.1. Izmantotās metodes

68. Šis pasākums pirmām kārtām attiecas uz visiem tiesību instrumentiem, kuri dalībvalstīm jātransponē, proti, **direktīvām** un **pamatlēmumiem**. Šā ziņojuma nolūkos galīgais termiņš ir **2008. gada 31. marts**.
69. Tabulā, kas sniegta 2. pielikumā, aptverti visi tiesību akti, kuru transponēšanas termiņš bija līdz minētajai dienai.
70. Šā ziņojuma vajadzībām pieņemtās **metodes** ir tās pašas, kas 2005. gada ziņojumā par Hāgas programmas īstenošanu.

2.2. Uzraudzība pa politikas jomām

2.2.1. Vispārīgi norādījumi

71. Attiecībā uz **pamattiesībām** Direktīva 95/46/EK par personas datu aizsardzību ir izpildījusi savus mērķus. Tomēr dažu dalībvalstu tiesību aktos joprojām netiek iekļauti svarīgi šīs direktīvas noteikumi, bet citās transponēšana vai prakse nav notikusi saskaņā ar direktīvu. Ir sāktas vairākas pārkāpuma procedūras par direktīvas neievērošanu vai nepareizu piemērošanu, pret vienu dalībvalsti ir celta prasība Tiesā.

2.2.2. Eiropas Savienības pilsonība

72. Sākot no 2006. gada 30. aprīļa, ar galveno direktīvu 2004/38/EK (ar kuru konsolidē un atjaunina ES pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesības brīvi pārvietoties) ir atcelti un aizstāti vairāki tiesību akti attiecībā uz ES pilsoņu un trešo valstu valstspiederīgo brīvu pārvietošanos. Pēc sākotnējās kavēšanās transponēšanas jomā, transponēšanas darbības ir paātrinātas. Tomēr vairākas dalībvalstis paziņošanas pienākumu ir izpildījušas tikai daļēji. Tā rezultātā joprojām notiek vairākas pārkāpuma procedūras, kurās pret dažām dalībvalstīm uzsākta tiesvedība¹⁰.
73. Attiecībā uz iepriekšējiem Kopienas tiesību aktiem par personu tiesībām brīvi pārvietoties, kurus konsolidēja ar Direktīvu 2004/38/EK, trim dalībvalstīm joprojām ir piemērojamas pārkāpuma procedūras par neatbilstību vai nepareizu piemērošanu. Tiesvedība šajās lietās ir ievērojami virzījusies uz priekšu, sasniedzot argumentēta atzinuma iesniegšanas posmu saskaņā ar EK līguma 228. pantu.

2.2.3. Patvērums, migrācija un robežas

74. **Patvēruma** jomā transponēšanas pasākumu paziņošana kopumā notiek **diezgan lēni**. Pašlaik direktīva, ar ko nosaka obligātos standartus patvēruma meklētāju uzņemšanai, ir pienācīgi transponēta lielākajā daļā dalībvalstu. Tomēr deviņas dalībvalstis vēl nav izpildījušas paziņošanas pienākumu attiecībā uz direktīvu, ar kuru nosaka bēgļu vai personu, kurām vajadzīga starptautiska aizsardzība, kvalifikācijas un statusa minimālos standartus. Pasākumus jaunākās direktīvas par patvēruma procedūrām pilnīgai transponēšanai nav paziņojušas trīspadsmit dalībvalstis.
75. Attiecībā uz **legālo migrāciju** uzmanība tika pievērsta paziņošanas pasākumu paātrināšanai attiecībā uz direktīvu par ģimenes atkalapvienošanu un par pastāvīgā iedzīvotāja statusu trešo valstu valstspiederīgajiem transponēšanu. Tomēr vairāk nekā divus gadus pēc transponēšanas termiņa beigām attiecīgi viena un trīs dalībvalstis vēl nav izpildījušas savas saistības. Tiesa savos nolēmumos ir vērsusies pret vairumu šo dalībvalstu par neziņošanu. Attiecībā uz trim direktīvām, divām par trešo valstu valstspiederīgo uzņemšanas nosacījumiem, pirmkārt, mācību un tamlīdzīgos nolūkos un, otrkārt, zinātniskās pētniecības nolūkos, un vēl vienu par trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ir cilvēku tirdzniecības upuri vai bijuši iesaistīti darbībās, kas veicina nelegālo imigrāciju, no transponēšanas termiņa atpaliek attiecīgi trīs, desmit un divas dalībvalstis.
76. Nelegālās imigrācijas jomā panākts progress trīs jaunāko instrumentu¹¹ transponēšanas pabeigšanā. Attiecībā uz jaunākiem instrumentiem **transponēšanas gaita nav viendabīga**. Šķiet, ka trim dalībvalstīm ir īpašas grūtības pilnībā transponēt direktīvu par palīdzību tranzīta gadījumos, lai veiktu izraidīšanu pa gaisa ceļu, un Tiesa savos nolēmumos vērsusies pret tām par neziņošanu. Attiecībā uz

¹⁰ Kaut arī "vecie" brīvas pārvietošanās instrumenti ir zaudējuši spēku, to noteikumi ir pārņemti un konsolidēti ar Direktīvu EK/2004/38.

¹¹ Direktīva par tādu lēmumu savstarpēju atzīšanu, kas attiecas uz trešo valstu valstspiederīgo personu izraidīšanu, direktīva, ar kuru papildina Konvenciju, ar kuru īsteno Šengenas līgumu, un direktīva par neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās atbalstīšanu.

direktīvu par pārvadātāju pienākumu paziņot datus par pasažieriem, deviņas dalībvalstis joprojām atpaliek no transponēšanas termiņa.

2.2.4. Drošība

77. Organizētās noziedzības apkarošanas un policijas un muitas sadarbības jomā pieņemto instrumentu īstenošanu, jo īpaši attiecībā uz konvencijām un protokoliem, kas pieņemti saskaņā ar Līguma par ES VI sadaļu, ir grūti novērtēt attiecīgo tiesību aktu veida dēļ, jo tajos nav noteikts ne dalībvalstu oficiāls pienākums paziņot par pasākumiem, ne paredzēti ziņojumi par īstenošanas gaitu dalībvalstīs. **To drīza ratifikācija joprojām ir augstākā prioritāte.**
78. Tādējādi tiesību aktu, kas attiecas uz terorismu vai organizētās noziedzības novēršanu un cīņu pret organizēto noziedzību, atbilstību un/vai piemērošanu valsts līmenī ir **ļoti grūti izvērtēt**, jo bieži nav ziņojumu par šiem instrumentiem, kā arī dalībvalstīm nav pienākuma ziņot par attiecīgajiem valsts pasākumiem šajā jomā. Attiecībā uz pamatlēmumu par sadarbības pasākumiem starp dalībvalstu finanšu ziņu vākšanas vienībām, var atzīt, ka vairums dalībvalstu no juridiskā viedokļa ievēro lielāko daļu minētā lēmuma svarīgāko prasību.
79. Attiecībā uz policijas un muitas sadarbību ir panākts progress Neapoles II Konvencijas ratificēšanā. Vairākām valstīm ir jāpieliek papildu pūles jautājumā par kopējās nostājas transponēšanu attiecībā uz datu apmaiņu ar Interpolu.

2.2.5. Tiesiskums

2.2.5.1. Krimināltiesības

80. Līdzīgi kā drošības jomā (skat. 2.2.4. punktu) šīs politikas jomas īstenošanu valstīs ir grūti novērtēt, ņemot vērā pieņemto tiesību aktu veidu un Komisijas un Tiesas ierobežotākās pilnvaras.
81. **Savstarpējas atzišanas** jomā visās dalībvalstīs darbojas Eiropas apcietināšanas orderis, lai gan ievērojamā daļā dalībvalstu jāveic pasākumi, lai pilnībā izpildītu pamatlēmumu.
82. Pamatlēmuma par īpašuma vai pierādījumu iesaldēšanu īstenošana joprojām ir neapmierinoša. Vairāk kā divus gadus pēc īstenošanas termiņa beigām divpadsmit dalībvalstis vēl nav izpildījušas paziņošanas pienākumu vai ir to izpildījušas tikai daļēji.
83. Līdz šim nav pieejama informācija par pamatlēmumu par finansiālajiem sodiem.
84. Attiecībā uz instrumentu saskaņošanu tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās jomā šajā paziņojumā aplūkotajā laikposmā tika izdots neliels skaits Komisijas ziņojumu. Tādējādi ziņojumi par instrumentiem, kas attiecas uz aizsardzību pret euro viltošanu, korupciju privātajā sektorā, noziedzīgās darbībās iegūtiem līdzekļiem un ienākumiem, kopumā liecina par neapmierinošu transponēšanas līmeni novērtētajās dalībvalstīs. Turklāt dalībvalstu skaits, kas vēl nav izpildījušas paziņošanas pienākumu, ir mainīgs, tomēr visumā saglabājas augsts.

85. Attiecībā uz pamatlēmumu par terorisma apkarošanu visas dalībvalstis ir paziņojušas par saviem transponēšanas pasākumiem. Galveno noteikumu īstenošanu var atzīt par apmierinošu, kaut arī joprojām vērojami atsevišķi trūkumi.
86. Panākumus ir guvušas vēl četras ES-12 dalībvalstis¹², ratificējot Konvenciju par Eiropas Kopienas finansiālo interešu aizsardzību un tās protokolus. Diemžēl otrs protokols vēl nav stājies spēkā, jo viena dalībvalsts to nav ratificējusi.

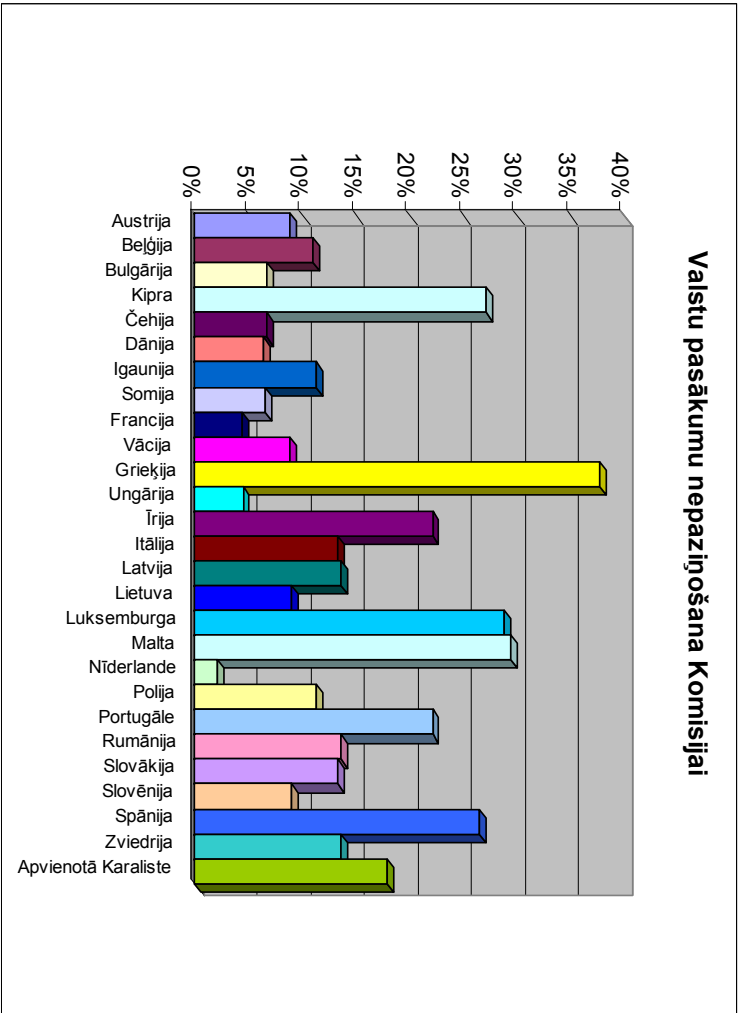
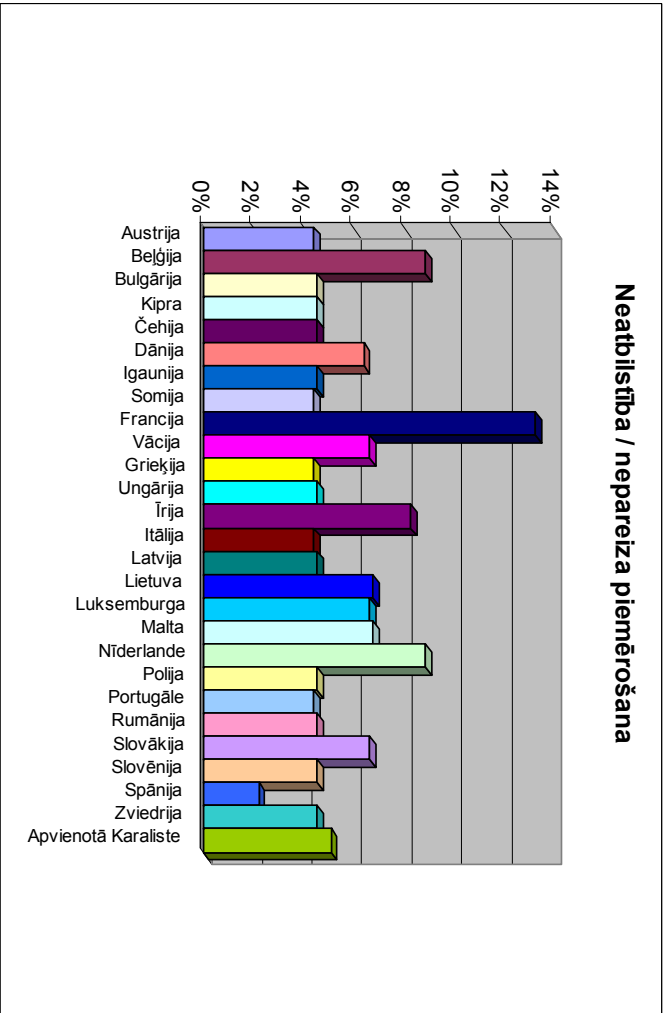
2.2.5.2. Civiltiesības

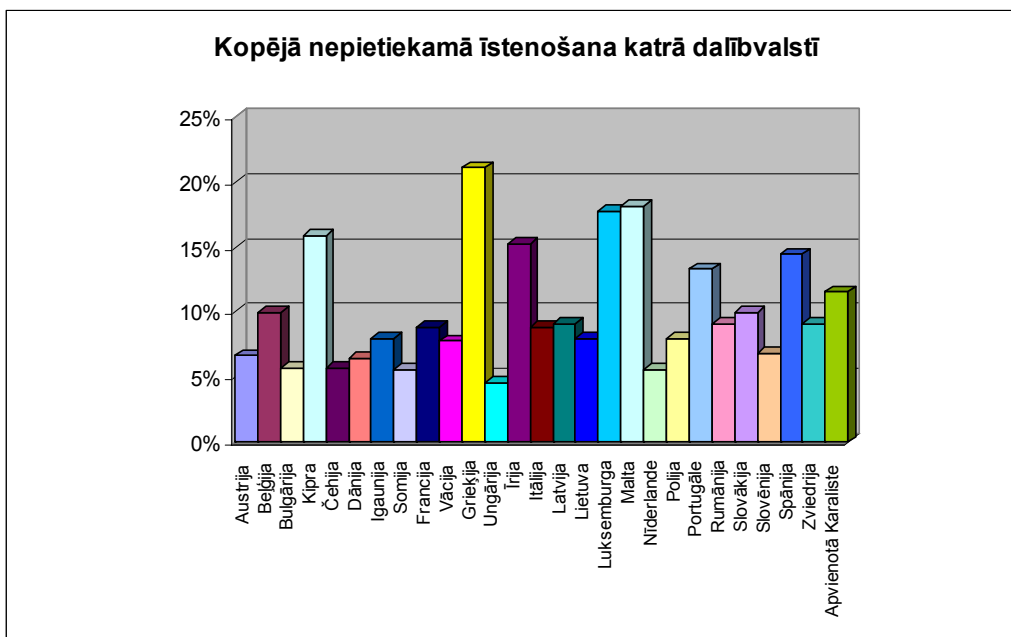
87. Divu direktīvu par juridisko palīdzību un kompensācijām noziegumos cietušajiem transponēšanā panākta virzība uz priekšu, tomēr vienā dalībvalstī joprojām ir īpašas grūtības.
88. Divu regulu – par tiesu sadarbību pierādījumu iegūšanā civillietās un komerclietās un par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās – piemērošanas vispārējo līmeni var atzīt par apmierinošu.

2.3. Uzraudzība katrā dalībvalstī

89. Tālāk sniegti apkopotie dati par visiem tiesību aktiem kopā, ko veido abi 2. pielikuma tabulā sniegtie rādītāji. Pirmajā no diviem tālāk sniegtajiem grafikiem atspoguļota dalībvalstu pārņemšanas pasākumu nepaziņošana, bet otrā – nepareizas pārņemšanas vai piemērošanas gadījumi. Trešajā grafikā par katru dalībvalsti apkopotas abu veidu nepilnības.

¹² Tas attiecas uz dalībvalstīm, kas ES pievienojās 2004. un 2007. gadā.





3. SECINĀJUMI

90. Trešais gada uzraudzības ziņojums par Hāgas rīcības plānu **kopumā apstiprina iepriekšējos ziņojumos atspoguļotās tendences.**
91. Tāpat kā 2005. un 2006. gadā **nepietiekami panākumi gūti galvenokārt „trešā pīlāra” jomās**, piemēram, organizētās noziedzības novēršanā un cīņā ar organizēto noziedzību, policijas un muitas sadarbībā un tiesu iestāžu sadarbībā krimināllietās. Vienīgā trešā pīlāra joma, kurā gūti labi panākumi, ir **cīņa pret terorismu**, kas būtībā joprojām ir viena no galvenajām tieslietu un iekšlietu jomas prioritātēm.
92. Tāpat kā 2005. un 2006. gadā visaugstākie sasniegumu procentuālie rādītāji ir **pirmajā pīlārā. Būtiska virzība uz priekšu** tika panākta tajās jomās, kurām noteikta augsta politiska prioritāte, piemēram, migrācija, robežu pārvaldība un sadarbība civillietās.
93. Attiecībā uz juridiskajiem instrumentiem saskaņā ar EK līguma IV sadaļu un spriežot pēc paziņošanas par transponēšanas pasākumiem valstīs, dažās dalībvalstīs (piemēram, Vācijā vai Itālijā) ir panākts ievērojams progress, salīdzinot ar situāciju, kas aplūkota pagājušā gada ziņojumā. Tomēr vairākās valstīs situācija joprojām ir neapmierinoša, jo tās neievēro transponēšanas termiņu, pie kam transponēšana bieži aizkavējas ilgāk par vienu gadu, bet reizēm pat par vairākiem gadiem.
94. Attiecībā uz juridiskajiem instrumentiem saskaņā ar EK līguma VI sadaļu jāveicina savlaicīga un pilnīga īstenošana. Lai arī pagājušajā gadā dalībvalstis ir guvušas panākumus attiecībā uz dažiem tiesību aktiem, tomēr attiecībā uz pamatlēmumu vērjami ilgstoši kavējumi, dalībvalstīm iesniedzot paziņojumus par transponēšanas pasākumiem. Šāda kavēšanās reizēm ilgst vairākus gadus, un bez ES tiesību aktu transponēšanas valstu līmenī izveidojās „virtuāla” tiesību sistēma policijas un tiesu sadarbībā krimināllietās. Turklāt nereti dalībvalstis tiesību aktus transponē nepilnīgi vai nepareizi.

95. Kaut arī kopējam progresam palēninājumam 2007. gadā ir dažādi iemesli, lēnais progress jautājumos, kas saistīti ar Līguma par Eiropas Savienību VI sadaļu, apstiprina bažas, ko Komisija paudusi savos iepriekšējos ziņojumos, un **nepieciešamību uzlabot lēmumu pieņemšanu** šajās jomās.
96. Lai atkārtoti sāktu ES darbību un dotu tai jaunu stimulu, jo īpaši jomās, kurās pēdējo gadu laikā bijis maz sasniegumu, Komisija ir paredzējusi 2009. gadā iesniegt paziņojumu par turpmāko attīstību tiesiskuma, brīvības un drošības politikas jomās. Uz šo paziņojumu balstīsies jaunās daudzgadu programmas apspriešana un sagatavošana *JLS* jomā laikposmā no 2010. līdz 2014. gadam, un tas būs turpinājums Tamperes un Hāgas programmām.
97. 17. jūnijā pieņemtais **Paziņojums par imigrāciju un Patvēruma politikas plāns** būs pamatā diskusiju sākšanai par turpmāku attīstību šajās jomās, un pēc tam tos iestrādās 2009. gada paziņojumā par jauno daudzgadu programmu.